

NAŠ GLAS

Glasilo javnih namještenika u kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca.

— Cijena u prodaji 1 K 50 fil —
Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
Godišnja pretplata . . . . . K 72—
Polugodišnja . . . . . „ 36—
Četvrtgodišnja . . . . . „ 18—
Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po cjeniku.

— Цена у продаји 1 K 50 фил. —
Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
Годишња претплата . . . . . K 72
Полугодишња . . . . . „ 36
Четвртгодишња . . . . . „ 18
За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta št. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znak. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potom organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 54. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Arvon (Ljubljana):

Prej je bilo drugače?

Živimo v časih novih smeri, novih rotov, presnavljanja celokunnega družabnega življenja. Vse panoge družbe iščejo izhoda iz nevzdržnih razmer, v katerih se duši splošnost. In ne najmanj javno uradništvo, ki se je vendar enkrat zavedlo, da se mora reformirati na zunaj in na znotraj.

Uradništvo se presnavlja. In tri smeri so, v katerih je reformacija nainuinejša. Nova pota se nam odpirajo v razmerju do države, v razmerju do sodržavljanov, v medsebojnem razmerju.

Kaj je z razmerjem proti državi? Če smo odkriti, moramo priznati, da je žalostno. Pa ne po krivdi uradništva, ne, temveč krivda je onih, katerim je Jugoslavija kožel za eksperimente in profit. Mislim, da ne trpi nihče bolj nego uradništvo samo, če je prišlo do točke, ko uradništvo ne more pri najboljši volji danes videti v državi več nego mrzlega službodavca. V svoji državi! Ne v Avstriji prokletega spomina.

Mukepolna in počasna je bila pot do 16. aprila, ko je uradništvo podalo, po vzoru organiziranega manualnega delavstva v tovarni, svojemu službodavcu ultimatum. Uradništvo je spoznalo, da se ga v imenu države izkorišča.

Kdo je torej kriv, če si uradništvo govori: »Prej je bilo drugače?« — Ha, »prej je bilo drugače?«

Tu je tista past, ki so jo postavili z najboljšo izbrušeno rafiniranostjo in priznati moramo, da so nam jo nastavili ljudje naše krvi, ki so se vsedli v kočijo od drugih narejeno, stvaritelje pa vpregli spredaj, pozivaloč jih z bičem v roki, naj kriče »Hosannah!«

Seveda je bilo prej »drugače«. Pred vojno je užival uradnik prednosti, ki so ga skoraj dvignile v nekako kasto. Danes tega ni več, in bog nas varuj še kast, Zakaj iz kast na zunaj se nujno izčinijo kaste na znotraj. S pomočjo silaja teh kast je dosegla država, da je uradništvo oslepeno, da ni videlo in čutilo preveč natančno drugih, prav zelo realnih brč. Kakraga čuta za skupnost ni bilo in se zato ni čuditi, če je uradništvo v svoji, od zunaj povzročeni slenoti stalo brez razumevanja

na strani, ko se je delavec začel organizirati. Da, organizacijo je uradništvo zametavalo in ni videlo, da poljubila palice. Uradniško delo ni bilo »delo«, bilo je »uradovanje«.

Toliko o moralni strani stavka, da je bilo prej drugače. Materialno seveda se uradnik danes upravičeno spominja z zavistjo starih časov.

V mirnih časih uradnik ni bil sijajno plačan, vendar pa je imel zasigurano mirno starost. Če se je izrabil, je dobival pokojnino kot obresti naloženega svojega dela. Če je država stala v tem pogledu na stališču, da je pokojnina milost, ali ne, nas danes ne zanima. Uradnik je videl v njej svojo pravico in ne udobnost, delal je vsled tega z veseljem, živel skromno, a solidno. Razširila je zaupanje v državo. Čutil se je moralčno vezanega, da reprezentira državo, srečno in bogato, čutil se je kot koló v ogromni mašineriji, nazvani država, čutil kot člana mirovne armade, na kolisloni moč civilizirane države.

Vse to sta odnesla vojna in prevrat. Omenil sem, da se uradništvo nikakor ne joka več za kastami in drugo šaro. Ni mu pa mogoče utaliti več bolesti nad

LISTEK.

P. — Zagreb:

Pročiščavanje.

Isto onako, kako je nedavno profesorsko društvo izreklo svojo osudu nad jednim sistemom, izrekla ju je prošle nedelje i Matice Hrvatska. I ako između ova dva društva nema ništa zajedničko, to su ipak iznile posve jednake rezultate. Grupa ljudi, koja pod svaku cijenu hoće da zavede u našoj mladoj državi, reći ćemo, pogubni centralizam na svim linijama doživjela je na jednoj i na drugoj skupštini grdan poraz.

U profesorskom društvu hteli su na brzu ruku da stvore zaključak, koji bi značio prestanak društvene samostalnosti i da prenesu sve društvene agende u novo društvo koje zapravo još i ne postoji.

Ta je njihova namisao našla otpor, te je konačno dovelo i do toga da je u profesorskom društvu nastala časovita kriza. Nije nam ovdje da dalje ispitujemo što će i kako će profesori da riješe to

svoje pitanje. Za nas je važno, da je profesorsko društvo izreklo svoju osudu ljudima, što nasilno hoće, da u sva kulturna društva uvuku politiku.

I na skupštini Matice Hrvatske izbilo je nastojanje, da se atmosfera, koju su demokratski zapustili, već jednom pročisti. I pročišćena je.

Predaleko bismo išli, da prikazujemo čitavi tok skupštine, za nas je važan tek niezvin rezultat. Onaj sistem, što su ga demokratski uveli za suzbitanje opravdana pokreta javnih namještenika, koji pokret nije išao ni za čim drugim, nego da namakne oskudnim javnim namještenicima sredstva za uzdržavanje, dobio je svoju zasluženu osudu. Kod pitanja, hoće li se starome odboru dati apsolutorii, ustale profesor F. Lukas i dokumentima udara u glavu Matičina predsjednika.

Poznat je postupak vlade prigodom činovničkog pokreta, koji je rezultirao u manifestaciji od 18. decembra 1919. Tadašnji šef za prosvjetu i viere dr. F. Tučan pošao je u proglašavanju činovništva još i dalje od samog Tomljenovića. Tomljenović je naime svoje odredbe bazirao na

sili, a g. Tučan na opačini. Profesor je Lukas na skupštini Matice Hrvatske izneo povjerljivo pismo tadašnjega šefa za prosvjetu i viere dr. Tučana, a dosadašnjeg predsjednika Matice Hrvatske, upravljeno direktorima zagrebačkih srednjoškolskih zavoda. U tom pismu poziva g. dr. Tučan podređene srednjoškolske direktore, da organizuju špijunstvo i denuncijantstvo. Među ostalim veli se u tom pismu: »Kako je poznato, dne 18. decembra 1919 obustavio je veliki dio javnih namještenika u Zagrebu službu i ostavio svoje urede, da prisustvuje skupštini Saveza Javnih Namještenika s namjerom, da se na toj skupštini protestira protiv izlave g. bana u pitanju poboljšanja činovničkih beriva. Nema sumnje, da su na taj nesaviesni i nekorektni korak naveli javne namještenike tek pojedinci. U povodu toga pozivate se, g. ravnatelju, da na osnovi ličnoga poznavanja učiteliskoga zbora, kolemu ste na čelu, i dosadanih informacija odmah izvijestite, le li u tom učiteliskom zboru bile takovih kolovodja, koji su nesaviesno i tendenciozno haranjajući kušali zavesti druge na onu samovoljnu obustavu rada domemutoga da

deistvom, da mu lastna država ne daje ništa tega, kar mu je nudila narodno sovrážna mačeha.

Uradnik je danes prisiljen videti v plači milošćino — o pokojnici ni ne govorim — ki mu jo daje država zato, da ne vpiše preglasno. Doma mu žena in otroci koncertiralo z vsemi mogućim instrumenti realnosti, in tako mora stopiti na neuradna pota, samo da si dvigne dohodke ter obleče in nasiti družino.

Države predstavljati ne more, ker je strgan, bos in lačen, države predstavljati na noče, ker se ga otepa, ker ga prepušća pišavkam vseh novodobnih kategorij.

V trenutku, ko je izgubil zunanji blesk, je spoznal uradnik svojo notranjo vrednost človeka. In to vrednost hoće braniti z vsemi sredstvi proti vsakomur, da jo ohrani za tisto Jugoslaviju, na katero se še vedno drzne upati.

Z namenom, da odtrga uradnika od celote in da ustvari med njim in sodržavljanom sebi koristen prepad, ga je vtaknila država v uniformo in ga branila napram javnosti baš takrat, ko bi tega ne smela. Tako se je rodilo v ljudstvu sovrážstvo proti uradnikom in strah pred njimi, v teh pa preziranje do naroda, ki je de iuro bil vzrok obstoja države. Preprosti državljani z dežele se je trikrat popraskal in petkrat odkašljial, preden se je pognal toliko, da je pritisnil na ključko in se pricijazil z globoko sključenim hrbtom v pisarno, boječ se že naprej, da ne bo ničesar opravil. In žar cesarske milosti mu je raztajal razorani obraz, če mu je sodni sluga prijazno odzdravil. Zuna, kaipada, je stiskal pesti.

Tako je bilo prej v Avstriji. Ali naj bo tako tudi v Jugoslaviji? Ali naj posnemamo tiste, ki prakticirajo tako od zgoraj proti nam?

Ne. V Avstriji je uradnika zapeljala resnica, da je nelepo postopal proti sodržavljanu, ki je bil de iure njegov delodajalec. To pa je uradnik pozabil, moral pozabiti, ker je bil v Avstriji de facto edini državljani grof Habsburg, radi katerega je Avstrija sploh bila. Tega je videl narod v uradniku, in uradnik je videl njega mesto narod.

A v Jugoslaviji?

No, uradništvo, ki je toliko pretrpelo, gmotno in moralno, gotovo ne pozabi nikdar, da Jugoslavija ni nastala tako kot Avstrija, temveč po volji naroda, ki je tudi po besedah našega kralja edini suve-

na. Ne možete li na temelju sadašnjega Vašega znanja o tom izvestiti, nastoje sebi pribaviti potrebne obavijesti povjerljivim putem, te o uspjehu tih svojih izvida odmah izvestite, kako bi se protiv kolovodja mogao bezodvlačno odrediti naštroži postupak.

Na tai je način dr. Tućan nastojao, da razbije stalešku svijest javnog namješteništa uopće. Kako je ispravno profesor Lukas u svojem govoru spomenuo, da je za kulturnu višinu jednoga naroda najbolje mjerilo njegova škola, a ovom se rezervatnom Tućanovom naredbom udara u biće škole, u slobodu učiteljstva, te ga se degradira na stepen prostoga dedektiva, to on zahtjeva, da g. dr. Tućan ostavi predsjedništvo Matice Hrvatske, jer da nije dovoljan, da bude na čelu ovako odlične i čestitke institucije čovjek, koji je ne samo oblatio svoje ime, već je waće nalagao i drugima, da se spuste do

ren v državi. In skupno z narodom in njegovim predstaviteljem na prestolu se bo udrla vsakemu poskusu, dati Jugoslaviji avstrijsko lice. Tak da je vsak poskus, ki hoće orijentirati uradništvo proti narodu. Obenem pa se uradništvo zaveda v polni meri, da tako kot zdati ni še nikdar potrebovalo zaslonbe v javnosti i zase i za državo. Če si uradništvo ne bo pridobilo javnosti, izgubilo bo močno orožje v boju z avstrijskanti na ministrskih fotelijih, izgubilo bo pa tudi sposobnost izkoreniniti splošno nezaupnost proti državi, kadar mu bo to mogoće, ne da bi se lagalo in poniževalo.

Ko se je uradnik iznebil simpatij do kaste na zuna i medsebojno, ko je izgubil svoji zunanji blesk, je zagledal tudi ono vez, ki ga spaja z vso delavno družbo. Uvidel je, da je delo tisti činitelj, katerega deliš z vsakim drugim delavcem, ne pa vrsta ali ime dela, ki ga loči od drugih delavcev. In pognala je solidarnost, zavest skupnih koristi, skupnega trpljenja. Doseganje društvo, ki mu je bilo do takrat le stvar do modi, vsota vpisanih članov, je spremenilo svoje lice v regulatoria njegovih stanovskih teženi, in postalo zaslonba, h kateri naj se zateka v kočljivih momentih.

Uradnik se je organiziral socijalno in gospodarsko. S tem stojimo pred javnostio kot nov, mlad in moćan faktor, ki se ga mora vpoštovati.

Prvi sadovi te nove podlage že poginjajo in če drevo še ni tako roćovitno, kot bi lahko bilo, ni to znak naše slabosti, temveć posledica deistva, da je naša organizacija še v gradbi.

In s svojo organizacijom bomo šli naprej z zavestio, da moremo edino v niej in z nio doseći tisto stališće, ki nam bo omogućilo graditi svoji novi dom ter ga ljubiti, ker bomo vedeli, da je to tisti dom, ki smo si ga želeli imeti: Jugoslavija srećnih in dobrih državljani.

Koroškim Nemcem in nemćurjem za odgovor.

Nedavno so pisali v naši javnosti, da so koroški nemški listi izrabljali neko kritiko „Našega Glasu“ in kazali na „žalostne“ razmere v Jugoslaviji. Hoteli so prav po koroški maniri nas sleći in z našo obleko zakriti svojo goloto. Sicer imamo pri nas v primeri z nemško-koroško mizerijom take razmere, da bi Nemcem ob

prostih uhoda i denuncijanata. Tai svoji zahtjev profesor Lukas obrazlaže i time, što čast nije samo ukras čoviekov, nego je ona sastavni dio čoviekove duše i ona ga prati, gdje se on nadie, a bitnost karaktera je jedinstvo i postojanost u djelovanju, pa je prema tome pravi karakter kao i čast nepromjenljiva.

Skupština je Matice Hrvatske odobrila izvode profesora Lukasa i time najjasnije izrekla svoj sud nad rabotom bivšega odielnog predstojnika.

Dr. Tućan pokušao je doduše, da se obrani time, što je isticao, da on tu naredbu nije ni čitao. Ta je nespretna isprika samo još povećala zahtjev skupštinara, da se dr. Tućan odreće predsjedništva Matice Hrvatske. Pod pritiskom raspologjenja mediu skupštinarima dr. Tućan je to i učinio, pa je time i sam jasno označio, da priznaie opravdanost toga zahtjeva.

Vrbskem jezeru prav lahko prepustili za njih lačne želodce nekaj vagonov bele moke in za njih strgane podplate nekaj kož najboljšega usnja ter jih kratko ignorirali, vendar se nam zdi primerno odgovoriti, ker si ne damo od nikogar predpisovati, kaj in kako naj v listu pišemo, najmanj od ljudi Schumijevega kalibra.

Vsi vemo, da v novi državi ne postanejo čez noć urejene razmere, zato je kritika potrebna, ker je njen namen na pomanjkljivosti opozarjati, ne pa skupni ideji škodovati. Ako torej piše list stvarno kritiko, je to njegova prokleta dolžnost in najidealnejši patriotizem; če pa kdo tako dejanje zasmehuje ali zavila in v svoje politične namene izkorišća, je podoben kočarju s strgano bajto brez dimnika zraven soseda, ki si je pričel postavljati lasno vilo. V taki kočji z raztrgano streho, izpod katere se na vseh koncih in krajih kadi, se danes stiskajo razni Schumiji z Neue Freie Stimmen, Landsmannschaft in podobnimi listi na čelu. Ako se pri tem kaka opeka razbije, ni za nas nobene škode, pač pa dober povod, zalučati razpočeni kos (ali pa priljubljeno žemljio) v raztrgano avstrijsko ba.to, da utihneio nemški bevskaci.

Kako so ti ljudie krićali pozimi 1918, in 1919! S svojo Volkswehr so ubijali, kradli, ropali, uganjali najvećje zloćine po cerkvah in hišah, sleparili pri ljudskem popisovanju, požigali in lastnim vojnim tovarišem (v Železni Kaplji) razdirali stanovanja in dveletne otroke pustili glasovati, zabavljali na Srbe in „Kranjce“. Ko so pa maja 1919 tri divizije naših golazen pregnale, so ista nesramna dejanja, ki so deželo za približno 50 milijonov oškodovala — predbacivali našim vojakom.

Taka je nemška koroška morala!

Ta morala pa je samo v celovški kotlini, drugodi je ni.

V Spitalu na Dravi se ljudstvo lani ni hotelo udeležiti pohoda proti Jugoslovanom, češ, Celovćani naj sami opravijo kar so zakrivali. Boje se, da bodo Srbi z njimi poraćunali za nesramnosti, ki so jih proizročili v Srbiji Prusi. In popolnoma prav bi bilo, ako bi bili naši srbski vojakie ohladili svojo jezo radi pruskih nasilnosti nad nemškimi koroškimi todelni. V Milstatu je prikorakalo 80 i rostovoljcev, a so izjavili, da bodo branili le lastni dom, za Celovćane ne grećo po kostanj v ogenj. Tako misli ljudstvo od Št. Vida proti severu in od Beltaka

A i jest opravdan. Treba samo zamisliti sebi, kako daleko su kadri da podju eni, koji zarobljuju ne samo tijelo javnih namještenika, već bi htjeli, da mu zarobe i savjest i dušu.

Kako rekosmo ova osuda ne pogadia samo dr. Tućana, što više: najodličniji skup intelektualaca, što se kupi oko Matice Hrvatske, izrekao je ovom osudom svoju presudu nad čitavim sistemom, što ga je z'e uspomene Tomljenović uveo, da razmetne stalešku organizaciju javnog namješteništa i da činovnike ponovo degradira na stepen roblia.

Veselimo se, da su ovakovu osudu donieli upravo najidealniji javni radnici, koji i nijesu svi u našoj staleškoj organizaciji a našim članovima neka ova skupština bude dokazom, kako valia raditi.

proti zahodu. Protijugoslovanske vesti pa širijo samo nemškutarji in nemško uradništvo, boječ se za svojo eksistenco, ki ni niti koroško, temveč odbrano iz vseh nemških pokrajin od Solnograda do Berlina.

Preko Dunaja poslano jugoslovansko moko jesti jih ni sram; tudi se ne sramujejo mostov in cesta, ki jih je zgradila Jugoslavija, niti ne podpor in davčnih olajšav, ki jih imajo že poldrugo leto; ne sramujejo se denarja, ki ga nosita v deželo trgovec in obrtnik, uradnik in delavec. Nasprotno; nemškutarji se muzajo, češ, naj le nosijo, kadar bodo dovoli nanosili bomo pa — nemško glasovali!

Taka je nemško-koroška morala, a samo od St. Vida do Celovca, višje ob Dravi, kjer žive pristni Nemci, sodijo drugače. Ondi bridko občutijo pomanjkanje trgovske zveze za živino in les, ker so nemški Korošci hodili med nas doli do Novega mesta in Zagreba, sedaj je pa teh zlatih časov konec.

Krivi so pa tudi naši ljudje. Pri vsaki priliki upijejo, naj država pomaga, naj siplje milijone, govore, da je glasovanje v nevarnosti! Nikoli pa še nismo slišali, kaj bo dobila država od njih. Zdi se nam, da bo kupčija zanje izpadla sijajno, a Jugoslavija bo imela samo idealno zavest, da si je pridobila zgodovinsko pomembna tla. Nemški listi pa v svoji nadutosti in napihnjenosti pisarijo, kakor bi bil koroški plebiscit jeziček na tehtnici jugoslovanske bodočnosti! — Oj ti preklicane reve, ki ste tako udarjene s slepoto, da niti ne spoznate svoje beraške pozicije, da ne veste, kam: ali na desno ali levo in čakate na nas, da bi vam glasove plačali. — To je tista koroško-nemška morala!

Mi pa pravimo: kdor je razumen, bo volil brez prigovarjanja; kdor je pa tako nezrel, da ne razloči nove stavbe od raztrgane bajte; ta ostani pod dimnasto streho s Schumišem! Mi ga ne vabimo in ga tudi ne bomo poročali.

Jos. Konečny (Doboj):

Napred iz mrtvila!

Neču da govorim o pojedinih strokovnih društvih, niti o njihovim strokovnim savezima, več samo o savezima državnih, dotično javnih namještenika, koji — kako je poznato — obuhvačajo sva strokovna društva dakele tjele organizovana i pojedince, ako su neorganizovani.

Kad uzmeš u ruku pravila i čitaš tako lierno obradjeni stav »Svrha Saveza« dobiš dojam, da je suviše još nešto reći i da Savez potpuno odgovara svojoj zadaći.

Teoretski je doista sve u redu. A kako je u praksi, u golom životu?

Govoriti o centrima prepuštam drugom sumišljeniku.

Državni činovnici i službenici u manjim mestima pretežnim dijelom nemaju o svom Savezu niti poima.

Da postoji, znadu iz političkih dnevnika koji od slučaja do slučaja donesu po dva retka kad Savez šalje delegate u Beograd ili kad drži glavnu skupštinu. Da Savez imade svoje glasilo, da se par ljudi trudi i bori za kruh i društveni položaj svih javnih namještenika i tko su ti ljudi o tome malo tko šta znade.

Mediusobni odnošaji javnih namještenika u manjim mestima je upravo zdvo-

ian. Nema prijateljstva, solidarnosti, nema rošljivosti, zajedničke reprezentacije, nema života, nema zajedničkog rada.

Ovo stanje izrabliuje poslodavac (država), izrabliuje ga seljak, obrtnik, trgovac, izrabliuje ga služavka i svako drugo biće. Javni namještenik se samo tuži na nesnosno stanje i pri tome ostaje.

U svakom ovakvom mestu od prvih deset je ljudi (občine gazda, ratna milionaša ili »stradalnika«), koji vedre i oblače. Oni predstavljaju malu vladu. Jao si ga onom državnom službeniku, koji bi se ovom tucetu švercera zamerio ili im pogledao na prste! Odmah je nesposoban za službu u tome mestu, u tom momentu postaje politički nepouzdan i pogibeljan za državu. Naiblažija je marka »komunist«. Zameriti bako ovoj družini možete se vrlo lahko.

Pozovite ga na red za kakav prekršaj, i već imate anatemu na kičmi. Osobito ćete stradati, ako ste drukčije politički opredeljeni, nego ta grupa. Šta sliedi, ako vas je ova grupa proklela, sam ćete se domisliti.

Podle laži i denuncije, akcija na višim mestima, obećanje vlasti u interesu reda i mira a za vas premješta na zabitno mesto i loša kvalifikacija starišine.

To sam uzeo jedan kratak odlomak u zbirki socijalne mizerije u manjim mestima, koja grubo tangira državnog namještenika.

Može li se tome uz stanje, koje sam pre spomenuo otpomoći? — Ne.

Slabići između državnih službenika prislone se bezuvjetno na grupu. Karakteri se izbjegavaju, trpe i čekaju. Tko kroz to trpi? Autoritet vlasti, sam narod, sirotinja, moral i red.

Siri krugovi gube povjerenie prema činovniku i sumnjaju u njegovu objektivnost.

Pa kad je to na štetu države i naroda, kako bi se ipak sanirala ova mora na narodu i naročito na javnom namješteniku?

Evo, gospodo, formalnog predloga, o kojem izvolite razmišljati i u našem glasilu otvoriti diskusiju!

Svaki Savez javnih namještenika neka provede lokalnu organizaciju svojih članova na ovaj način:

1. U svakom mestu, gdje imade javnih namještenika, neka dekretom imenuie jednog svog pouzdanika.

2. Taj pouzdanik imat će naprije dužnost, da popiše sve državne namještenike bez obzira, dali su organizovani ili ne. Neorganizovane, da ponudi, da pristupe u strokovna društva dotičnog Saveza.

3. Savezni pouzdanik imat će stupiti u stalni pismeni eventualno i usmeni kontakt sa Upravnim vijećem Saveza. On je posrednik i izvršujući organ Saveza.

4. Pogredovat će, da se svi javni namještenici barem jedan put u mjesecu na jednom mestu sastanu. **Doračgovore** pa i zabave. Pouzdanik će naravno o tome referisati i pravnom Vijeću Saveza. Ovdje držim, da će se tečajem vremena razviti »Domovi državnih namještenika«, makar i ne odmah vlastiti.

5. Pouzdanik će biti veza između pojedinih grupa i osoba u mestu; zavadiene će miriti, neosvištene buditi i na solidarnost, zajednički istup kod raznih akcija Saveza bodriti.

6. Pouzdanik mora voditi računa o tom, koliko brojeva »Naš Glas« dolazi

u to mesto, koje ga ustanove i lokali drže i agitirati, da se list što više proširi.

7. Pouzdanik mora dobivati iz Savezne blagaine dobar honorar.

O detaljima ovoga predloga dade se još mnogo govoriti. — Ja hoću samo još za ovaj put, da naglasim, da taj pouzdanik mora u svakom mestu biti samo jedan i da mora biti dobro nagradien.

Po mojem mišljenju dao bi se taj predlog u život dovesti već na temelju sadašnjih pravila Saveza, jer je to samo praktična izvršba svrhe, a to spada u kompetenciju Upravnog Vijeća.

Kotarske skupine, razni odbori ne mogu da nadoknade valianog Saveznog pouzdanika.

Napred iz mrtvila!

Č. F. (Ljubljana):

Častnik in uradnik.

V zadnjih dneh se je mnogo pisalo o novi začasni uradniški pragmatiki, ki se ima baie uvesti v naši državi v najkrašem času. Kakor se čuje, je v glavnem pragmatika dobra.

Odločno pa protestiramo proti temu, da se za častnike uvede druga mera, t. j. da častniki začnejo služiti z X. čin. razredom, med tem ko naj civilni uradniki začne z XI. čin. razredom. Kaj je vodilo omenjeno komisijo, da je v tem pogledu popustila zahtevam častnikov, ne vemo; gotovo pa je, da so te zahteve popolnoma neupravičene in da bodo proti temu najodločneje protestirali vsi civilni državni uradniki.

Oglejmo si v naslednjem redu natančneje to novo pragmatiko, kar se tiče častnikov: X. čin. razr. podporučnik 3 leta službe; IX. čin. razr. poručnik 3 leta službe; VIII. čin. razr. kapetan II. kl. 2 leti službe; VII. čin. razr. kapetan I. kl. 3 leta službe; VI. čin. razr. major 5 let službe; V. čin. razr. podpolkovnik 5 let službe; IV. čin. razr. polkovnik 5 let službe; III. čin. razr. divizij. general; II. čin. razr. armijskij general; I. čin. razr. voivoda.

Iz navedenega se vidi, da pride lahko vsak srednje kvalificiran častnik v 21 letih v IV. čin. razred, kar je civilnemu drž. uradniku popolnoma nemogoče, če bi bil tudi največji genij. Ako bi gospodje v dotični komisiji poznali »Zakon o ustroistvu voiske«, bi se gotovo voinemu ministru nikdar ne posrečile pretirane zahteve, nasprotno bi bili častniki uvrščeni v čin. razrede istotako, kakor civilni državni uradniki, z istim rokom službe v vsakem razredu. Pomislimo, da imajo častniki itak že velik bene pred uradniki v dodatku za sluzo, dodatku za konja in v drvihi, katere dobe brezplačno (v hišo postavljene) v zimskih 6 mesecih po 3 m. v letnih 6 mesecih po 1 in pol m mesečno. Vse te dodatke so prelemali (v srbski vojski) vsi aktivni častniki ves čas vojne, medtem ko se tega ni pripoznalo rezervnim častnikom.

Upamo, da bodo merodaini faktorji to uvideli in odločno nastopili proti tem zahtevam, ki bi v naši demokratski državi le pospeševale militarizem in ustvarjale še večji razloček med častniki in civilnimi uradniki. V nasprotnem slučaju pa naj bodo prepričani na odločni odpor vsega uradništva, ki bo znalo varovati svoj ugled tudi častnikom nasproti.

Odgovor.

Na svoj članek: „Vprašanje štetja suplentskih let“ („Naš Glas“, št. 26.) sem prejel dne 8. t. m. stvarni popravek viš. šol. sveta, ki se v bistvu opira na odredbo bivšega ministrstva za uk in bogočastje z dne 26. januarja 1918, št. 35.358/XI, 1917, pogl. III., odst. 3., glasečo se:

„Časovnemu napredovanju primerna višja aktivitetna doklada gre samo tistemu učitelju, ki je dejstveno služboval v § 58. navedeno število let v lastnosti stalnega učitelja prejšnjega činovnega razreda, z aktivitetno doklado, primerno temu činovnemu razredu (§ 60. II. odst.); službena doba, ki jo je učitelj prebil kot ~~časni učitelj in službena doba, ki jo je učitelj prebil kot namestni učitelj in ki se vračuna v plačna povišanja (petletnine), se pri tem ne upoštevata!~~

Rade volje pripoznavam, da sem se motil, v kolikor sem namreč napadel imenoma navedene gg. juriste, ki § 57. in 58. niso smeli drugače razlagati, kakor jim to ukazuje citirana naredba. Ta zmota je nastala, ker se citirani min. ukaz ne nahaja v „Verordnungsblatt f. K. U. 1917, ne v letniku 1918. Navzlic temu vztrajam v polnem obsegu na interpretaciji, kakor jo prinaša „Naš Glas“, št. 26. in sicer iz sledečih vzrokov:

1. Ta odredba vodi do konflikta z zakonom. a) Kdor je supliral več ko 3 leta, pride normalno z drugo petletnico v VIII. čin. razr. Za takega nima „časovno napredovanje nikakega praktičnega pomena.“ To dejstvo pripoznajo tudi juristi v viš. šol. svetu. Ali je ta zakon splošen? b) V § 101. „disciplinarne kazni“ se nahaja (sub c) „izključitev od časovnega napredovanja.“ Vsaka druga navedenih kazni se lahko v vsakem poljubnem slučaju izreče. Ta kazen pa se izpremeni v burko, kakor hitro se diktira suplent, ki ima tri ali več suplentskih let. c) V § 53. 3. odstavek, ki ga citiram v svojem tozadevnem članku, in znova v § 62. 4. odst. čitamo priobmo: „Določila §§ 58. do 61. se naj smislu primerno uporabljajo. Besedica „smislu primerno“ (= sinngemäß) se, ker se nahaja dvakrat v eni in isti zadevi, poudarja. Ko bi zakonodajalec hotel naglašati besedico „dejstveno“, kakor jo naglašata omenjena min. odredba, bi se moral v teh slučajih posluževati drugega rekla recimo „dem Wortlaute gemäß“, „wörtlich“ i. sl. Vendar stoji v obeh slučajih „sinngemäß“! Ali je pa to smislu primerno, da pridejo dobrote časovnega napredovanja samo tistim v prid, ki jih o pretežitost že itak odlikovala z boljšim gmotnim položajem?

2. Vzemimo slučaj A in B! A je bil prvič nastavljen kot provizoričen učitelj, postal po preteku 1 leta definitivni ter pride po 7 letih v užitke VIII., po naslednjih 7 letih v užitke VII. plač. reda, to je po skupaj 15 letih. B je bil 1 leto poskusni kandidat, supliral potem 8 let, pride po naslednjih 2 letih v VIII. čin. razred ter čez nadaljnjih 7 let v užitke VII. plačilnega razreda, to je po skupaj 18 letih. Zaposlavljanje B proti A traja torej, če odračunamo 4 leta, ki jih prebijeta skupaj v VIII. plačilnem razredu, celih 14 let. Ali ni to krivično?

3. Samo kot zgodovinsko dejstvo beležim, da je takorekoč duševni oče naše U. S. P. socialni demokrat Glöckl, ki se je že po svojem soc. prepričanju moral boriti za enakopravnost. Je-li verjetno, da bi tak mož podpiral sub 2) navedeno

krivično postopanje pod istimi razmerami službujočih?

Iz teh vzrokov bi tudi proti tej ministrski odredbi nastopil še danes not upravnega sodišča, ko bi mi bila odprta.

Gospodje v višjem šolskem svetu! Razumem ironijo, ki se tako lepo svetlika sub rosa iz vaših vprašanj: Res je, da nisem jurist, a imam, hvala Bogu, zdrav človeški razum in pogum, da se ga poslužujem, kjer gre za pravico. Če bi pa bilo v višjem šolskem svetu le količkaj dobre volje — da ste na omenjene nedostatke morali že sami priti, ne dvomim — bi bili davno poskrbeli, da se taka nesmiselna in krivična interpretacija ne udeje.

V Mariboru, 12. julija 1920.

Fr. Bračun.

Josip Zazula (Maribor):

Reorganizacija davčništva.

(Dalje.)

VIII.

Tudi pri prometu, trgovini in industriji je zemlja pričetek in vir vsega blagostanja: iz zemlje ne priraste samo žito, sočivje in sadje — priraste tudi — ruda, brez katere ni industrije; brez nje pa ni prometa in trgovine. In kakor pri zemljariji in hišarini ne velja v prvi vrsti napoved, temveč cenitev, tako treba tudi pri imenovanih treh davčnih vrstah opustiti davčne napovedi in prijeti predmet pri korenini.

Poskusimo torej z rudarstvom!

Kako so napovedi nepraktične, spoznamo najbolje pri rudarstvu. Primerjaj diagram za rudne ali kovinske cene in spoznal boš, da se spreminja kakor tlakomer pred nevihto. Kako ti bo torej rudar napovedal obseg podjetja, ko je vsa bodočnost odvisna od svetovnih cen, od raznih nesreč v rudniku in stavk ter podobnih delavskih igrac med rudarji! Tudi naknadne napovedi ne veljajo, ker te premeten ravnatelj zna tako premotiti, da izgubiš ves pregled, ako bi tudi kaj razume! o predmetu in tembolj šele tedaj, ko imamo pri davčništvu le teoretike-juriste, kakor žalibog v vsej naši upravi, mesto uradniških izvedencev kakor jih ima montanistika v rudarjih-juristih. Povejmo pri tej priliki staro resnico, po kateri mora biti pri vsaki upravi na čelu strokovnjak s pridelenim juristom in ne jurist s prideljenim strokovnjakom! Naše občine in dežele z državo vred bi bile dandanes na drugačnem višku, da ni stara Avstrija vedno upoštevala — spričeval dovršenih študij, ne pa — soli v glavi, ki je bila sicer monopol in zato tudi po primerni ceni.

S tem pa ne odrekamo zmožnosti našim pravnikom, toda: vsak na svojem mestu!

Pa porečete: saj imamo komisije in zaupnike. Prav, privoščimo jih vam! Zaupniki in cenilci so poštenjaki od nog do glave. Tudi pisec teh vrstic je bil veliko let v njih časti, toda zanesljivih podatkov ne dajejo in ne morejo dati. V nekem slučaju je 80 letni starček ocenjeval ves ekraj, od gostilničarja do lekarnarja, o čegar režiji ni imel pojma; v drugem slučaju je gostilničar točno od vsakega napovedal izposojene svote, pravega stanja posameznikov pa le ni poznal; v tretjem slučaju se je samo govorilo, to je: govoril je eden, drugi so poslušali, a o zanesljivih datih ni bilo govora. In tako dalje! Z napovedbami in zaupniki torej ni nič! Koliko je pa takih

slučajev, kjer se povabljeni niti ne odzovejo: od 5, 6 mož sedita pri komisiji — dva!

Z napovedbami in komisijami torej ne pridemo do jedra!

Pa vrnimo se zopet k rudarstvu!

V znanstvenih knjigah dobimo na stotine kalkulacij in proračunov, koliko stane voziček rude od mesta na kamnu v rudniku preko čistilnice do plavža: vsak večji rudnik ima pa tudi svojega kemikopreizkuševalca, ki vzame primerne kose z raznih vozičkov, jih kemično preišče in na tej podlagi določi, koliko je v celi množini rude blava in brezvredne skale. Slavniki finančniki! Tukai dobiš pa tudi Ti svoje številke. Res, do grama in vinarja natanko ne bomo zadeli, pa tudi ni treba: natančneje in zanesliveje na bo gotovo kakor v znanih napovedih, kjer smeš vse verjeti kar se naniše. Treba torej samo nadzorovati število vozov (pri premožu vagonov), določiti režijo za vsak voziček, kar je mogoče z avtomatično uro ali določenim uradnikom in v teku leta si našel, kaj je rudnik dolžan državi.

Vrhu tega ima vsaka pokrajina svojo značilno industrijo: petrolej, premog, pivo, sladkor, rude: za te posebnosti si privzamemo pokrajinska finančna uprava poklicanega, stalno nameščenega strokovnjaka, ki bo nadzoroval s podrejenimi organi rudarsko oz. industrijsko delo. Politični referent bo zlahka obvladal več strok ne le ene; zato pa tudi ni misliti, da bi bilo treba za vsako tovarno posebnega referenta.

Ko smo prišli iz rudnika do plavža, se pomaknimo naprej! V plavžu se loči dobro od skalnatega blaga in priteče po določenih kanalih v razne posode in oblike. Te posode in oblike se po značaju plavža zavarujejo s plombo ali zapre z dvojnimi ključem, kratko: poseben finančni organ jih nadzoruje. Od stota ali tone se postavi po odbitku režije določena svota, ob letu upošteva ves kvantum in obdavečevalna množina je dobljena. Kaj pa vas briga, koliko je v plavžu delavcev, koliko imajo plače in kolikokrat so stavkali! Država naredi kalkulacijo za vse ozemlje, in po tej kalkulaciji se tone in stoti preračunajo. Pri takem poslovanju bi izginila tudi ona beseda, ki se po pisarnah imenuje v lepi slovenščini: „Vielschreiberei“: in preobilnega pisanja ni nikjer toliko, kakor v naši stroki, saj se rabi samo za dohodarino okoli 50 tiskovin.

Javna uprava je sicer taka, da ne more izhajati brez stroge kontrole: tovarnar, obrtnik, trgovec se zanimajo za podjetje osebno, ker so lastniki; v državni službi pa ni lastnikov, zato mora biti uprava in računovodstvo tako razpleteno, da ena številka najde drugo, en izkaz pokaže napake drugih: vendar pa treba tudi v tem poznati gotove meje in iztrebiti vse, kar krade čas ali škoduje preglednosti.

(Konec prih.)

Pragmatika.

(Dalje.)

§ 71. Pravico do pokojnine dobi uradnik, ko je dovršil 10. leto službe. Uradnik, ki je dovršil deset let svoje službe, dobi kot penzijo 40 odstotkov svoje sistemizirane plače. Z vsakim nadaljnjim službenim letom naraste pokojnina za 2 odstotka, tako da dobi tisti, ki je dovršil 40 let službe, ali še več, celo plačo kot penzijo.

Za profesorje velja, tako v vsem drugem kakor tudi v računanju službenih let, uredba z dne 15. februara 1858, B br. 141, c. br. 38, s tem, da dobivajo z dovršetkom 10 letne službe 40 odstotkov, a za vsako nadaljno službeno leto po 3 odstotke v penzijo.

Pripoznana je torej za vse uradnike 40-letna službena dolžnost, za profesorje pa samo 30 letna!

§ 72. Pri računanju službenih let služi za osnovo knežev akt, s katerim se je uradnik sprejel v državno službo. Če je pa uradnik začel služiti še za časa, ko se imenovanje ni vršilo s kneževim aktom, služi kot dokaz akt, ki je bil tedaj naveden, ali drugi verodostojni dokaz.

Leta, ki jih je uradnik doslužil na mestih, ki niso priznana po državi kot ukazna, se ne računajo v službeno dobo.

§ 73. Leta, ki jih je uradnik preživel izven službe, se mu ne računajo za službena leta. Nasprotno se računajo leta, ki jih je uradnik prebil v državni službi pod katerokoli vlado, kakor tudi oni čas, v katerem je bil uradnik na razpoloženju.

K temu paragrafu se je izdalo naslednje tumačenje.

„Uradniku, kateri je svojevoljno zapustil državno službo, ali ki ga je oblastvo na podstav. § 76. zakona o uradnikih gradanskega reda odpustilo iz državne službe, ker je ob tej priliki za dotedanjo dobo svoje službe dobil enkrat za vselej iz državne blagajne denarno doplačilo pod kakršnimkoli imenom, se ne računi, če se je pozneje zopet sprejel v državno službo ter se v tej upokoji, za penzijo v službena leta tudi oni čas njegove prve službe, za kateri je pod kakršnimkoli imenom enkrat za vselej že prejel denarno naplačilo.“

Iz predstojećih določb je posebno jasna nestanovitnost in odvisnost uradnikov od vlad ki so slučajno na krmilu. Iz nekake posebne milosti se mu priznajo v penzijo leta, ki jih je doslužil pod kakšno vlado, ki ni bila ona, ki je na krmilu ob njegovi upokojitvi. Iz tega se razvidi, da se javnega nameščenca ne smatra za državnega nepristranskega funkcionarja, temveč bolj za fanatičnega strankarskega agenta. Gorje, ako se ta zakon razširi na vso Jugoslavijo: državni uradi postanejo v takem primeru strašna strankarska torišča, kjer se bodo lasali in klali fanatični privrženci raznih strank. Te azijske ideje si mi res ne želimo.

§ 74. „Upokojenec obdrži svoj čin, ako ga je imel in pravico nositi uniformo.“

Vsaj te „pravice“ mu niso odvzete!

§ 75. Uradniki, ki bi se stavili v pokoj zaradi telesne ali duševne nesposobnosti, se sprejmejo zopet v službo, kadar ozdrave, in so obvezani, da sprejmejo zvanje, ki se jim da, če bi to v plačji in stopnji ne bilo nižje od onega, ki ga je poprej zavzemal. Radi boleznim se, potemtakem stavi uradnik samo v začasen pokoj. Vendar pa to ni iz § 69. razvideti.

§ 76. „Uradniki, ki niso še dobili pravice do pokojnine, a bi ostali nesposobni za državno službo ali bi se morali v interesu državne službe iz te odpustiti, morejo pričakovati od milosti oblastva, da se jim da kakšna pomoč, bodisi enkrat za vselej, katera sme dosegati enoletno plačo, bodisi z letnim vzdrževanjem, ki sme dosegati 30 odstotkov njih plače, o čemer odloča knez na predlog dotičnega ministra ter po zaslišanju ministrskega sveta.“

Po tej določbi se torej uradniki, ako nimajo še pravice do penzije t. j. ako niso še doslužili 10 let, ali ako bi se morali v

„interesu službe“ (1) odpustiti, smejo kratkoma postaviti na cesto in šele od milosti oblastva je odvisno, ako se jim da po izstopu kakšna podpora. Uradnik postane torej „stalen“ že po preteku desetih let in še ta stalnost je tako labilna, da jo razruši po prejšnjih določbah vsaka morebitna nemilost predpostavljenega oblastva. Kadar se premeni vlada t. j. ko stopi na vlado nova stranka, je po sebi umevno, da nastane „v interesu službe“ potreba, da sfrčijo iz njihovih mest vsi prononstrani pripadniki bivše vladne stranke, ter se na nje postavijo podrepniki nove stranke. Da navadno nova, prejšnji sovražna vlada ne pozna milosti proti bivšim uslužbenecem, je tudi naravno. V tem § je torej sankcioniran ameriansko-azijski sistem, po katerem naj bodo državni uslužbenci strankarski agenti. Če pogledamo sedaj po našem kraljestvu, vidimo vsa boljša in važnejša mesta zasedena po izrazitih srbijanskih radikalih Protičeve vrste. Naravno je, da vse mnogobrojne pritožbe proti oholi vsemogočnosti reprezentantov te klikarske kaste so namenjene le proti temu „uradništvu“. Via facti se tudi pri nas in na Hrvatskem uveljavlja ta zlotvorni sistem navzlic okolnosti, da prosluli zakon o uradnikih gradanskega značaja pri nas nima veljave ter ga naše uradništvo do danes ni poznalo. In vendar ni jugoslovanska državnica formalno še prodana Protičevi srbijansko-radikalni stranki! Ali se naši predstavniki še ne bodo zbudili iz svojega krtovega spanja ter odpravili to sramoto z jugoslovanskega zdravega in čistega telesa? Tako uveljavljanje zlotvornih predpisov more le okužiti in korumpirati ono uradništvo, ki je še ostalo zvesto svojim poštnim nagihom ter upropastiti našo celokupno upravo.

(Dalje prih.)

Tovariši! Rešite poslano Vam položnice pozabljenosti in obnovite žnjimi naročnino!

„Penzionirac“.

U „Našem Glasu“ od 24. juna o. g. čitao sam noticu, u kojoj veli E. ... da je vizgao u Zagrebu starčica, višega činovnika u miru, koji je zakupljao po ulicama čikove. Kad sam to pročitao, uhvatila me je za trenutak nevolja, nekakva nutranja bol. Ali kad dođe do gusta, bude takozier najbolji čovjek egoističan. Poslije nevolje obradovao me je fakat, da nisam pušać. Pa zašto ne bi bio veseo!

Recimo za primjer, da pušim. Kako bi onda izašo na ulicu sakupljati otpadke od cigara in cigarete, kad mi vire prsti iz cipela, kad moje hlače još nisu zakrpane (u kući je nestalo konca) i kad kao umirovlienik »bivšega zlatnog kragna« ne smiem se pokazati na ulici sa razdrapanim kaputom, jer to bi bilo protiv dostojnosti!

Bio sam se već odlučio, da ne naručim više »Naš Glas« i da one krunice upotriebim za to, da se 3—4 puta pošteno kruha naledem. Ali notica o umirovlieniku, sakupljaču čikova, me je donukala, da još za tri mjeseca pretplatit šalim, akodrem me je suproga molila i zaklinjala da toga ne činim te je pri tome spominjala i nekakvi krumpir. Pošto sam ja veliku žrtvu doprinio, stoga molim Vas, g. ured-

niče, za protiuslugu. Napišite, molim, u jednom budućem broju »N. G.« dvie tri riječi o mirovinskom zakonu, ako ga imamo. Raziasnite, molim, zašto je nekoi »gospodi« doslužnika pala siekira u med te dobivaju kraj mirovinice skuparinski doplatak — što jim od srca priušćim, jer ga nužno trebaju -- a zašto se mora druga vrsta penzioniraca sa suhom penzijom zadovoljiti, ali drugim režima kazano: zašto smie prva vrsta umirovlienika kroz 20 dana u mjesecu skroman ručak spremiti, dočim druga vrsta more to činiti samo deset puta miesečno?

Za raziašnjenje biće p. n. uredništvu zahvalan.

Suh upokojenec, ki vsak mesec dvajset dni glad trpi, čegar prošnja v »fijoki« spi, tam nezdravno leži.

O b. u r e d.: Gospodu tovarišu F. D. smo za njegove odkritosrčne besede hvaležni. Mož ima humor, ki je v današnji dobi več vreden kot vsi doplatki! Na svoja vprašanja dobi odgovor po SJN u Zagrebu in ga priobčimo v prihodnji številki »N. G.«

Iz Saveza javnih namještenka Hrvatske i Slavonije.

25% popust na lekarijama za javne namještenike članove SJN. Zdravstveni odsiek za Hrvatsku, Slavoniju i Medjumurje u Zagrebu saopćio je svojim dopisom od 10. srpnja o. g. br. 12.580 predsjedništvu SJN., da je dozvolio podavanje nužnih liekova na liečnički pripis iz liekarne opće javne zakladne bolnice u Zagrebu uz 25% popust osobama, koje će se moći iskazati iskaznicom kao članovi SJN. Ova će se popust davati počam od 1. avgusta 1920 samo na one liečničke pripise, na kojima će liečnik vlastoručno napisati ime i prezime, za koga je liek pricisan i to uz predočenje članske iskaznice SJN.

Vrtna zabava pripomočne i dosmrtnje zadruge poštansko brzoiavnih podčionika i doslužnika u Zagrebu. Dne 25. jula o. g. održale ovo humanitarno drugarsko udruženje vrtnu zabavu u Maksimirskom perivoiu u korist svojih nemoćnih članova, udovica i siročadi. Program zabave je biran. Sudjeluje prvo hrvatsko poštansko pievačko društvo »Golub«. Pozivamo sve drugove javne namještenike, da u što većem broju prisustvuju zabavi i tako materijalno doprinesu svoj obol u korist udruženja sa plemenitim i humanitarnim ciljevima.

Iz Centralnog Kooperativa (Konzumenata Javnih Namještenika) u Zagrebu. Javljamo svima članovima u Zagrebu i miesnim skupinama u provinciji, da nam je stiegla raznovrsna manufakturna i špeceratska roba u velikim količinama uz vrlo snižene cijene. Prodaia započinie u ponedeliak, 19. o. ml. dnevno prije i poslije podne u našim prodavaonama u Gajlevoji ulici br. 4.

Od manufakturne robe imademo na zalih raznovrsnih zephira po 32 K. šifona po 32 K. oksforda po 32 K. platna žutoga (molinos) po 32 K. platna bijeloga po 40 i 42 K. marquista od 60 K. dalje, raznih satena i kambrika, ripsa, kretona, delena, hularda, damasta itd. sve uz cijene skoro na pola niže, nego li prije. Gotove muške košulje najfinije i solidne iz-

stopnik davčnih uslužbencev priporoča društvu, da se za to kategorijo posebno glede poduradniškega vprašanja vse potrebno ukrene, da si enako z drugimi resortnimi trpinji priborijo poduradniška mesta. Tovariš Gregorič utemeljuje potrebo uradne obleke in stavi na društvo vprašanje, kaj da nam je ukreniti. Tovariš Dipež predlaga, naj bi si društvo ustanovilo lastno bolniško blagajno. Ta predlog vzame zbor na znanje in poveri društveni odbor, da o tem vprašanju proučuje in na prihodnjem občnem zboru o tem poroča. — Član društva državnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani Ignacij Pučko, uradni sluga višjega deželnega sodišča v Ljubljani, je imenovan kandidatom pri okrajnem sodišču v Marenbergu. Z marljivostjo si je izboljšal svoj gmotni položaj. Koncilijantnega tovariša bomo težko pogrešali. Cestitamo mu iz srca k temu uspehu in mu želimo obilno sreče v zelenem Štajerju. Bog s tabo, prijatelj!

„Boljši“ uradniki so gotovo carinarji, ki jim gre jako dobro — tako piše delavski list „Enakost“ v Mariboru z dne 17. t. m. Če zmoreš toliko, da greš kot državni ali privatni nameščenelec zdaj za zdaj ob poznejši uri v „Veliko“ ali „promenadno“ kavarno, najdeš tam gotovo večjo, proti polnoči navadno prav pijano in razuzdano družbo carinikov. Med tem ko popiješ kavo in prečitaš nekaj časopisov, ti taka družba zapravi na dragem vinu in šampanjcu več tisočakov. Za vino in dvomljive ženske razsipajo denar kot smeti, zuna pa čakajo fijkarji in večkrat do ranega jutra razgraja taka družba „člnočnikov“, in ni beriča ne komisarja, ki bi gospodo povprašal, odkod jemlje denar. V urad se ti vozi tak „člnočnik“ ki dohiva toliko plače kot ti, s kočijo, iz urada zopet in ponoči zapije približno celo mesečno plačo. To pa ne enkrat, temveč dan za dnevom. Odkod imajo denar? — Kolikor je nam znano dobivajo cariniki od 1500 do 3000 dinarjev letne plače. Ako so taki uradniki podkupljivi, bi se morali po § 181.—182. car. zakona takoj odpustiti od službe in tudi kaznovati. So pa to najbrže tisti srbijanski carinski uradniki, katerim generalni direktor S. Kukić na Slovenskem »dale prevaču«, ker »dobro poznava ju i savesno vrše službo!« (gl. zagovor v »Samoupravi« z dne 6. t. m.) Berič in komisarji pa pri njih ne radejo v poštev, ker po Kukićevem zagovoru samo generalna direkcija carin, odnosno finančni minister dajeta vsa navodila, rešavata o vseh vprašanih in stvarih, in — drugače ne sme biti! Sklepati moramo zato, da omenjeni „boljši činovniki“ postopajo „savesno i točno“ po prejetih „uputstvih“. Naš boj proti taki carinski upravi smatra pa carinska centrala v svoji nepristranosti za „plemensko mržnjo“!

Jugoslovan:

Društvo fin. straže na Slovenskem. Društvo je vložilo na delegacijo ministristva financ v Ljubljani sledeče prošnje: Pri odmeri selilnih pristoibin za moštvo naj se vseje v odškodnino za pohištvo poleg plače po lestvici II., § 22. pravilnika tudi doklada za respiciente, oziroma za nadrespiciente ter starostna doklada. Uslužbeni finančne straže, ki stanujejo sicer v kasarnah in eraričnih stanovanjih, a jim finančna uprava ne da na razpolago tudi v § 16. pravilnika navedenega pohištva naj se smatrajo za ekskasernirane in na njih dohijo celo aktivitetno doklado. Selilne pristoibine za uslužbenčevu družino

naj se izplačajo v slučaju, da vsled pomanjkanja stanovanj ali pa iz drugih tehničnih razlogov ni pričakovati, da bi se družina v službeni kraj v doglednem času mogla preseliti, v oni izmeri, v kateri bi jih dobiti imela, ako bi se družina v službeni kraj faktično preselila. Delegacija izvoli pri finančnem ministristvu posredovati, da se iziednačijo plače in starostne doklade iz Bosne došlim tovarišem s plačami, katere dobivajo ostali tovariši v Sloveniji. (Pregledniki, ki so došli iz Bosne v Slovenijo, dobivajo še vedno v Bosni veljavno plačo letno 1200 K brez vsake doklade itd.). Tovariši, ki imajo carinske izpise, naj v lastnem interesu vložijo prošnje, da bi se jih vpoštevalo pri oddaji mest skladiščnih uradnikov (magacineriev 3. klase), t. i. XI. čin, razred. Na imenovanje smete upati tudi oni tovariši, ki sicer niso pri carinarjih zaposleni, a imajo carinski izpisi. Prošnje naj se vložijo brez odlašanja v službenem potu. Tovarišem, ki imajo teriati od finančnega ravnateljstva v Trstu še 40% povizek draginske doklade, poročamo, da uradništvo finančne stroke ne vloga prošni za naknadno izplačanje tega povizka službenim potom, temveč naravnost na finančno ravnateljstvo v Trstu. Prošnjam je priložiti sodno, ali pa notariatsko legalizirano pooblastilo, s katerim se za dvig denaria pooblašča kaka v Trstu bivaajoče — če le mogoče uradnikom finančnega ravnateljstva osebno poznana — oseba. Tovariši se prosijo, da darujejo vse slovenske ali drugotezične strokovne, poučne in tudi leposlovne knjige, ki jih lahko utrpe — v Ljubljani obstoječi društveni knjižnici, ki šteje že sedaj okoli 200 knjig. Seznam darovalcev se svoječasno priobči. Enako se kmalu razpošlje seznam vseh knjig in knjižnična pravila. Oni tovariši, ki imajo še izpred vojne knjige izposojene, se pozivljajo, da pošljejo izposojene knjige nemudoma knjižničarju tov. Jakobu Cokan, nadp. v Ljubljani, Brez 6. Oddelki, ki še niso poslali v »Našem Glasu« št. 25, zahtevanih seznamov, naj brez odlašanja to store, ker s tem znatno olajšajo in pospešijo zabeležbo akcije. Ti izkazi naj se pošljejo na naslov: Ivan Kenda v Ljubljani, Ambrožev trg 3, I. nadstropje. Pošiljanje dopisov, ki se tičejo blaginjskega poslovanja, na društveni naslov, naj se opusti, ker le otežkočute redno delo. Tovariši se vnovič vabijo, da mnogoštevilno naroče »Naš Glas«, ki prinaša tudi društvene objave. Štev. 25. se je poslala vsem oddelkom na ogled. Društveni član sme biti vsak aktiven uslužbenec finančne straže, torej tudi

v poskusni službi nahajajoči pazniki. (So tudi skoro vsi že člani). Vsled vstopa velikega števila novih članov je potrebno naložiti nove knjige in tudi urediti članske izkaze. Da to pri sedanjem staležu finančne straže (900 uslužbencev) ni lahkega posel, je jasno. Člani se toraj naprošajo, da potrpijo s svojimi vprašanji glede članskih izkaznic in termina, do kdat imajo plačano članarino. To vse se uredi v kratkem.

G. Ačimović, le počasi! Z ozirom na uradni popravek g. Ačimovića, obelodanjen v št. 26. »Našega Glasa«, je uradništvo primorano konstatirati, da popravek ne odgovarja dejstvom. V prihodnje bodo romali taki popravki v koš!

Listnica upravnishva.

A. P. — Karčevina.

1. Ne vemo, ali mislite temeljne plače ali skupne mesečne prejemke z draginski dokladami vred.

2. Za 7 ali več otrok je določen isti rodbinski prispevek kot za 6 otrok.

3. Do danes še ne.

4. Življenje je primeroma povsod enako drago. —

Pridoročili bi Vam dolenske kraje. Planinski zrak se nam za take bolnike ne zdi primeren, sicer pa bi bil merodajen samo zdravnikov nasvet.

G. D. V....k, Zagreb, Vse liste poslali smo doslej na Vaš naslov, Prilaz 18, I. nadstr.

Savezu J. N., Zagreb, Vsem naročnikom pošljemo liste sočasno. Ne more biti naša krivda, če jih posamezni dobe pozneje ali celo ne. Mi odpošljemo list za vsacega.

G. J. Maž....ć, Čabar, List pošljemo Vam pod dosedanim naslovom; ko pridete v Sušak, sporočite nam, če bo mogoče, Vam pošljemo list tia.

G. Božo Župan, nadstražar v ? Naznanite nam, kam naj pošljemo list. Na odrezku nakaznice tega niste napisali; poštni pečat pa je nečitljiv.

POZOR!

S 5. avgustom o. g. se obustavi pošiljanje »Našeg Glasa« bezuvjetno svima, koji još nisu platili pretplate za inclusive III. četvrtgodište, t. i. do konca septembra t. g. Mi moramo tiskari plaćati list uvijek unapred te nas stane svaki pojedini broj 1.08 K. Za to nećemo poslati lista nikomu više, ako unapred ne platit pretplate.

Tovariši: Agitirajte za „Naš Glas“!
Nabujajte inserate in prispevke za tiskovni sklad ter pridobivajte nove naročnike!

BARVA ■■■ KEMIČNO ■■■ ČISTI

Vsakovrstno blago, obleko

18—3

PERE

domače perilo (pošilja po isto na dom)

SVETLOLIKA

ovratnike, zapestnice in srajce ■■

Tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4. — — — — — LJUBLJANA, Podružnica Selenburgova ulica 3.

Podružnice: MARIBOR — NOVO MESTO.

Za tiskovni sklad „Našega glasu“

so darovali meseca februarja 1920 sledeči:

Gg. Didek Rudolf, Krško, Koproščec Ivan, Kloštar-Podravski, Kroupa Gustav, Skaza Petar, Slov. Gradec, po 6 K.

Gg. Jarnec Josip, Vinica, Stefanić Baltazar, Zagreb, po 3 K.

Gg. dr. Lešnik Alojzij, Hudritz Jurij, Ratej Ivan, Lorger Edmund, Sattler Pavel, Bižal Rudolf, Tkavec Ignacij, Meško Blaž, Vivod Avguštin, Slov. Bistrica, Podlesnik Jakob, Maribor, Zlatarić Zora, Pregrada, Ferček Josip, Herceg Stjepan, Gold Franjo, Mihelčič Ferdo, Sudeta Matej, Lukinović Antun, Novačić Josip, Batista Ivan, Kozar Ivan, Koprivnica, in urković Franc, Illok, po 2 K.

Gg. Vuk Franc, Žmaber Ivan, Rubin Filip, Kogej Jože in Turk Josip, Ptuj po 1.60 K.

Gg. Lindtner Robert, Cotič Alojzij, Krampuš Franc, Krško, Holoubek Josip, Koprivnica, po 1 K.

Gg. dr. Vuk Ivan, dr. Schreiner Hinko, dr. Travner Vladimir, Kalan Milan, dr. Košan Janko, Alt Rajko, Mikuletič Bernard, Golež Jože, Klemenčič Ivan, Vidovič Anton, Silc Josip, Wolbart Hana, Šentjura Angela, Holodeš Neža, Mir Karol, Versel Alojzij, Bambič Ivan, Bradač Ivan, Ogrič Matevž, Weisbacher Franjo, dr. Jenko Mile in Rožič Gregor, Ptuj, po 60 vinarjev. — Vsem darovalcem iskrena hvala! Vsi do konca februarja 1920 za tiskovni sklad nabrani prispevki znašajo skupaj 15.969 K 67 vinarjev.

POZOR!

S 5. avgustom t. l. se ustavi določanje „Našega Glasa“ brezpogojno vsem onim, ki naročnine niso še plačali za inclusive III. četrtletje, t. j. do konca septembra t. l. Mi moramo tiskarni plačati list sproti ter nas stane vsaka posamezna številka 1.08 K. Zato ne pošljemo lista nikomur več brez vnaprej plačane naročnine.

Uprava.

Vedno najnovejše

Od dobrega najboljše

Specijalna modna in športna trgovina :: za gospode in dečke ::

J. KETTE, Ljubljana
Franca Jožefa cesta 3

Važno za uradnike!!

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI R. Z. Z. D. J.

Kongresni trg št. 19.

dovoljuje ranžijska posojila; na te opozarjamo zlasti one uradnike, ki imajo dolgove v Nemški-Avstriji. Ti si s takojšnjo poravnavo dolgov lahko veliko pridobe na valuti. Vso tozadevno transakcijo izvede zadruga sama in sicer brezplačno in le proti povrnitvi naraslih stroškov. — Prospekti na razpolago!

Marija Tičar

Ljubljana

Velika zaloga uradnih in šolskih potrebščin. Največja izbira razglednic in pisemskega papirja. Na drobno in debelo.

Modni salon**Stuchly - Maške****LJUBLJANA,**

Zidovska ul. 3,

Dvorski trg 1.

Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.

Popravila točno in ceno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

„Balkan“ trgovska, spedijska in komisijska d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 33

Mednarodni prevozi. Spedicije vseh vrst. Zaccarinjenje. Selitve. Nabiralni vozi na vse strani. Javno skladišče z lastnim železniškim tirom. Reekspedicije itd. itd.

Brzjavi: „BALKANSPED“.

Interurban telefon 366.